

OTSUS

Vaidlustusasja number	200-25/295085
Otsuse kuupäev	12.09.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Ühispakkujate Infragreen OÜ ja Lodjakoda OÜ vaidlustus Transpordiameti riigihankes „Eesti Värava kanali hooldussüvendustööd“ (viitenumber 295085) 29.08.2025 korralduse nr 1.3-1/25/0413 punktides 1-3 tehtud otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, ühispakkujad Infragreen OÜ ja Lodjakoda OÜ, esindaja vandeadvokaat Alar Urm Hankija Transpordiamet Kolmas isik BRG Grupp OÜ

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 197 lg 1 p-i 8 ja § 192 lg 3 p-i 5 alusel

Jätta ühispakkujate Infragreen OÜ ja Lodjakoda OÜ vaidlustus läbi vaatamata.

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 12.05.2025 avaldas Transpordiamet (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Eesti Värava kanali hooldussüvendustööd“ (viitenumber 295085) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid.

2. 08.09.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) ühispakkujate Infragreen OÜ ja Lodjakoda OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija 29.08.2025 korralduse nr 1.3-1/25/0413 punktides 1-3 tehtud otsustele.

¹ Riigihangete seadus

3. 10.09.2025 teavitas Hankija vaidlustuskomisjoni, et on Riigihanke menetluse kehtetuks tunnistanud (edaspidi Otsus). Hankija on Otsust (korraldus 10.09.2025 nr 1.3-1/25/0422) põhjendanud järgmiselt:

„Tunnistan kehtetuks riigihanke „Eesti Värava kanali hooldussüvendustööd“ (viitenumber 295085) riigihangete seaduse § 73 lg 3 p 6 alusel hankija enda otsusega põhjendatud vajaduse korral omal algatusel, kuna hankemenetluse käigus on selgunud asjaolud, mille tõttu hankemenetluse jätkamine ei ole võimalik.

Hankija korraldas Eesti Värava kanali hooldussüvendustöödeks avatud hankemenetlusega riigihanke „Eesti Värava kanali hooldussüvendus“ (viitenumber 291990), mille avaldas 25.03.2025, kuid lükkas riigihanke alusdokumendi punkti 5.1 alapunkti a) ja RHS § 116 lg 1 p 1 alusel tagasi kõik riigihankes esitatud pakkumused, sest esitatud pakkumuste maksumused ületasid riigihanke eeldatavat maksumust. Sellest tulenevalt tunnistas hankemenetluse lõppenuks.

Hankija korraldas 12.05.2025, täpsustatud/vähendatud mahtudega, uue avatud hankemenetlusega riigihanke „Eesti Värava kanali hooldussüvendustööd“ (viitenumber 295085). Hankija kehtestas HD-i III Tehniline kirjeldus punktis 4 „TÖÖDE TÄHTAJAD JA ETAPID“: Töid on võimalik alustada vastavalt keskkonnaloa tingimustele alates 01.07.2025. Töövõtja peab lõpetama süvendustöödega hiljemalt 31.10.2025 ja andma selle Tellijale üle hiljemalt 21.11.2025. Juhul, kui tellijast sõltuvatest või sõltumatutest asjaoludest tulenevalt ei ole lepingut sõlmitud hiljemalt 01.07.2025.a, siis alustatakse töö teostamist nende päevade võrra hiljem, mille võrra lepingu sõlmimine edasi lükkub.

HD-i III Tehniline kirjeldus Lisa 3 on Keskkonnaluba nr KL-512274, mille „V16. Meetmed mis aitavad vähendada vee erikasutuse mõju ja nende täitmise tähtajad“ jrk nr 1 meetme „Tööde teostamise tingimused ja nõuded“ kohaselt „1.Järveelustikule avalduva negatiivse keskkonnamõju vältimiseks ei tohi süvendustöid teha 1. märtsist kuni juuni lõpuni ja ning novembris-detsembris.“

HD-i III Tehniline kirjeldus punkti 5.10. kohaselt hooldussüvendustööde teostamise käigus tuleb järgida keskkonnaloas toodud tingimusi. Hooldussüvendustööd ja kaadamine toimuvad vastavalt keskkonnaloas sätestatule.

Seega on keskkonnaloaga tööde alustamise ja lõpetamise ajaraam objektiivselt piiratud.

Esimese hanke nurjumine ning järgnevas hankemenetluses esitatud ja jätkuvad vaidlustused (VAKO 11.07.2025 vaidlustuse esitamise teade nr 12.2-10/167 (VAKO 11.08.2025 otsus vaidlustusasjas nr 167-25/295085), VAKO 08.09.2025 vaidlustuse esitamise teade nr 12.210/200, VAKO 09.09.2025 vaidlustuse esitamise teade nr 12.2-10/202 ning 22.08.2025 esitatud kaebus haldusasjas nr 3-25-2760, mille osas tegi Tallinna Halduskohus 09.09.2025 määruse) on põhjustanud menetluse olulise pikenemise.

Arvestades keskkonnaloa eespool toodud ajapiiranguid ei ole hankijal enam võimalik sõlmida hankelepingut ega alustada töid mõistliku aja jooksul nii, et need saaksid teostatud loaga lubatud ja riigihanke alusdokumentides kehtestatud perioodil. Menetluse jätkamine ei tagaks lepingu eesmärgipärast täitmist.

Lisaks esinevad eelarvelised piirangud, kuna käesoleva aasta eelarves on töödeks planeeritud vahendid summas 700 000 eurot ilma käibemaksuta, mis osaliselt ei kandu (s.o summas 333 333 eurot) hankija eelarves järgmisele eelarveaastale edasi (st kasutamata vahendid tühistatakse aasta lõpus). Tulenevalt menetluse pikenemisest ja tööde nihkumisest lubatud perioodist välja puudub hankijal tegelik eelarveline võimalus lepingut sõlmida ja täita.

Tegemist on hankija võimaluste olulise muutumisega.

Kokkuvõttes on ilmnenu hankijast sõltumatud, objektiivsed asjaolud (keskkonnaloa ajapiirangud, vaidlustustest tingitud viivitused, mitteülekantav eelarve), mis välistavad hankelepingu sõlmimise ja tööde teostamise mõistliku aja jooksul ning eelarveliselt vastuvõetavatel tingimustel. Sellises olukorras on põhjendatud vajadus tunnistada hankemenetlus kehtetuks hankija võimaluste muutumisest tingitult.

RHS § 73 lg 3 p 6 võib hankija hankemenetluse kehtetuks tunnistada põhjendatud vajaduse korral omal algatusel.

Arvestades eelpool toodut peab hankija käesoleval juhul põhjendatuks ja vajalikuks hankemenetlus kehtetuks tunnistada. Vajadusel korraldatakse järgmisel aastal uus riigihange kui on tagatud tööde teostamine keskkonnalooga lubatud ajal ja kinnitatud uus eelarve.“

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

4. RHS § 197 lg 1 p-i 8 kohaselt lõpeb vaidlustusmenetlus vaidlustuskomisjoni otsusega jätta vaidlustus osaliselt või täielikult läbi vaatamata, kui ilmnevad käesoleva seaduse § 192 lg-s 3 sätestatud alused.

RHS § 192 lg 3 p-i 5 kohaselt jätab vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata ja tagastab selle oma otsusega vaidlustajale, kui hankija on tunnistanud vaidlustatud riigihanke või otsuse kehtetuks või vaidlustaja väidetud õigusrikkumine on kõrvaldatud.

Kuna Hankija on Otsusega tunnistanud Riigihanke menetluse kehtetuks, esineb RHS § 192 lg 3 p-is 5 sätestatud alus vaidlustuse läbi vaatamata jätmiseks.

Elektrooniliselt esitatud vaidlustuse tagastamine ei ole vajalik.

5. Vaidlustusmenetluse kulud

5.1. Riigilõiv

Kuna vaidlustus jääb läbi vaatamata, on Vaidlustajal õigus nõuda riigilõivuseaduse § 15 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu tagastamist. Riigilõivu tagastamise taotlus tuleb esitada vaidlustuskomisjonile vastavalt riigilõivuseaduse §-le 12.

5.2. Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud

5.2.1. RHS § 198 lg 5¹ sätestab, et kui vaidlustusmenetlus lõpeb käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 8 alusel põhjusel, et hankija on tunnistanud vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks või vaidlustaja väidetud õigusrikkumise kõrvaldanud, mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja lepingulise esindaja kulud põhjendatud ja vajalikus ulatuses, välja arvatud juhul, kui vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks tunnistamine või õigusrikkumise kõrvaldamine ei olnud tingitud vaidlustuse esitamisest.

Seega Vaidlustajal on õigus lepingulise esindaja kulude välja mõistmisele vaid juhul, kui Riigihanke menetluse kehtetuks tunnistamine on tingitud vaidlustuse esitamisest.

5.2.2. Otsusest nähtub, et Hankija on tunnistanud Riigihanke menetluse kehtetuks kahel põhjusel:

- 1) ei ole enam võimalik sõlmida hankelepingut ega alustada töid mõistliku aja jooksul nii, et need saaksid teostatud keskkonnaloaga lubatud ja riigihanke alusdokumentides kehtestatud perioodil;
- 2) esinevad eelarvelised piirangud, mille tõttu Hankijal puudub võimalus hankelepingut sõlmida ja täita.

Vaidlustuskomisjon peab vajalikuks rõhutada, et käesolevas otsuses ei võeta seisukohta selles, kas Otsus on kooskõlas RHS-iga. Vaidlustuskomisjon võtab Otsuse põhjenduste alusel seisukoha üksnes selles, kas Riigihanke menetluse kehtetuks tunnistamine on tingitud Vaidlustaja poolt esitatud vaidlustusest.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kaudselt tingisid Riigihanke menetluse kehtetuks tunnistamise vaidlustused, sh Vaidlustaja käesolev vaidlustus, mis ei võimaldanud Hankijal sõlmida hankelepingut.

Kuid RHS § 198 lg-s 5¹ on silmas peetud seda, et vaidlustaja esindaja kulude välja mõistmiseks peab hankemenetluse kehtetuks tunnistamine tulenema mitte vaidlustuse esitamise faktist, vaid vaidlustuses toodud sisulistest asjaoludest. Vaidlustaja eesmärgiks oli eelkõige enda kvalifitseerimata jätmise ja kaasatud kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuste vaidlustamise kaudu sõlmida Hankijaga hankeleping. Kuna Hankija ei tunnistanud Riigihanke menetlust kehtetuks seetõttu, et Vaidlustaja kvalifitseerimata jätmise ja Kolmanda isiku pakkumuse suhtes tehtud otsused oleksid õigusvastased, siis Otsus ei ole tingitud vaidlustuse esitamisest ja RHS § 198 lg 5¹ sätestatud koosseis Vaidlustajale lepingulise esindaja kulude välja mõistmiseks ei ole täidetud.

Seega Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets